

OVERZICHT VAN RECHTSPRAAK (1965 - 1969) (*)

INDUSTRIËLE EIGENDOM, AUTEURSRECHT, ONEERLIJKE MEDEDINGING

door

Georges VAN HECKE

Hoogleraar aan de Universiteit te Leuven

INHOUD

Hoofdstuk I. Octrooien (1 - 7).

1. Uitvinding en uitvindingshoogte. — 2. Nieuwheid. — 3. Recht van voorrang. — 4. Exceptie van persoonlijk voorgebruik. — 5. Inbreuk. — 6. Verhaal van de inbreukmaker op zijn leverancier. — 7. Octrooilicentie.

Hoofdstuk II. Auteursrecht (8 - 11).

8. Creatie. — 9. Recht van citaat. — 10. Inbreuk. — 11. Morele rechten.

Hoofdstuk III. Modellen en tekeningen (12 - 17).

12. Creatie. — 13. Nieuwheid. — 14. Technisch effect. — 15. Inbreuk. — 16. Beschrijvend beslag. — 17. Sancties.

Hoofdstuk IV. Merken (18 - 23).

18. Onderscheidende kracht. — 19. Andere geldigheidsvereisten. — 20. Overdracht. — 21. Overeenstemming in hoofdzaak. — 22. Andere vormen van inbreuk. — 23. Sancties.

Hoofdstuk V. Oneerlijke mededinging (24 - 34).

24. Verwarring. — 25. Aanhaking. — 26. Vergelijkende reclame. — 27. Misleidende aanbiedingen. — 28. Schadelijke mededelingen. — 29. Afhandig maken van personeel. — 30. Belemmering. — 31. Prijsbederf. — 32. Doorbreken van exclusiviteitsregelingen. — 33. De speciale procedure op grond van het Koninklijk Besluit van 23 december 1934. — 34. Het gewone kort geding.

(*) Zoals voor het vorig overzicht (*T.P.R.*, 1965, 229 e.v. en 417 e.v.) werden de uitspraken verzameld door Dr. G. Suetens-Bourgeois.

HOOFDSTUK I

OCTROOIEN

I - UITVINDING EN UITVINDINGSHOOGTE. — De leer dat niet alles wat nieuw is een uitvinding is (vgl. : *T.P.R.*, 1965, 229) heeft een klare bevestiging gevonden in het cassatiearrest van 13 september 1968 (*Cass.*, 13 september 1968, *Pas.*, 1969, I, 47; *Ing. Cons.*, 1969, 165). Het octrooi was genomen voor het gebruik in cosmetica van een chemisch produkt waarvan de bruinende uitwerking gekend was maar dat nooit in cosmetica was gebruikt. Het ging dus om een nieuwe toepassing van een gekend produkt (zie daarover : *Nov.*, *Droits intellectuels*, Tw. *Les Brevets*, nr. 293-305). Het arrest keurt de beslissing van de feitenrechters goed dat er in de beweerde uitvinding geen uitvindingsgedachte (*idée inventive*) zit en voegt daaraan toe, overeenkomstig de in ons land gangbare terminologie (vgl. : *T.P.R.*, 1965, 229) dat de beweerde uitvinding is *dénuée d'originalité*.

2 - NIEUWHEID. — Met betrekking tot de anticipatie door publikatie (art. 24-c van de wet) herinnert het hof van beroep te Brussel er aan dat de vorige publikatie slechts dan anticiperend werkt wanneer zij de beschrijving van de geoctrooieerde uitvinding inhoudt. De burgerlijke rechtbank te Brussel had in haar vonnis van 23 maart 1964 de vroegere publikatie als anticiperend beschouwd omdat zij, in de opvatting van de deskundige, de vakman tot de uitvinding kon leiden (Rb. Brussel, 23 maart 1964, *Ing. Cons.*, 1965, 253). Door een arrest van 21 mei 1965 werd dat vonnis hervormd (Brussel, 21 mei 1965, *Ing. Cons.*, 1965, 250). De oplossing van het arrest moet als juist beschouwd worden met betrekking tot de nieuwheid. Het valt echter op dat het hof van beroep nalaat te onderzoeken of het feit dat de publikatie de vakman tot de uitvinding kon leiden niet als gevolg heeft de inventieve waarde van de beweerde uitvinding te niet te doen.

Een belangrijke beslissing betreft de anticipatie door vorig octrooi (art. 25 van de wet). In haar vonnis van 26 januari 1965 moest de burgerlijke rechtbank te Verviers zich uitspreken over de vraag of een Duits octrooi dat vóór (1 oktober 1954) het Belgisch octrooi (10 juni 1955) was aangevraagd maar pas na dat octrooi was bekendgemaakt (23 augustus 1956) anticiperend werkte. De rechtbank besliste dat het Duits octrooi pas vanaf zijn bekendmaking anticiperend werkt (Rb. Verviers, 26 januari 1965, *Ing. Cons.*, 1965, 30). De schrijver van deze kroniek had de tegenovergestelde opvatting verdedigd die nu ook door Dassesse wordt aanvaard (Van Hecke, G., *Ing. Cons.*, 1943; — Dassesse, *Examen de jurisprudence, Brevets d'invention* (1963-66), nr. 9, *R.C.J.B.*, 1968, 108).

3 - RECHT VAN VOORRANG. — Het door artikel 4 van de Parijse Unieconventie gevestigde recht van voorrang brengt mee dat het Belgisch octrooi dat wordt gedeponereerd binnen de 12 maanden van het vroeger depot in een Unieland beoordeeld wordt naar de stand der techniek bij het vorige buitenlandse depot zodat het geïmmuniseerd wordt tegen alle anticipaties die binnen de periode van voorrang liggen.

Daartoe is echter nodig dat er overeenstemming bestaat tussen de inhoud van het Belgisch octrooi en de inhoud van het eerste depot. Wanneer het Belgisch octrooi een element van de uitvinding opeist dat niet was vermeld in het eerste depot, kan het recht van voorrang met betrekking tot dat element niet spelen en zal bijgevolg het Belgisch octrooi kunnen worden nietig verklaard op grond van een anticipatie die later ligt dan het eerste depot. Een voorbeeld daarvan vindt men in het vonnis van 3 mei 1966 van de burgerlijke rechtbank te Brussel (*Ing. Cons.*, 1966, 178).

4 - EXCEPTIE VAN PERSOONLIJK VOORGEBRUIK. — Alleen de door de wet bepaalde anticipaties (art. 24 a en c, art. 25) tasten de nieuwigheid van het octrooi aan. Het feit dat de uitvinding vóór de prioriteitsdatum gekend was door een andere heeft die werking niet, indien die kennis zich niet geopenbaard heeft in een van de wettelijke anticipaties. Het octrooi zal dus geldig zijn. Maar tegenover de andere, die de uitvinding kende, zal het octrooi niet werken indien die andere de uitvinding reeds vóór de prioriteitsdatum op zulke wijze kende dat hij er in staat toe was ze toe te passen. Dat is de zgn. exceptie van persoonlijk voorgebruik (*exception de possession personnelle antérieure*), een belangrijke ongeschreven regel die onlangs door Schrans op systematische wijze werd besproken (Schrans, *Ing. Cons.*, 1965, 189-205).

In een arrest van het hof van beroep te Gent, dat betrekking had op een octrooi voor een inrichting voor het veredelen van textielvezels en textielgoederen, beweerde een Franse firma dat zij de inbreukmakende inrichting reeds vóór de datum van het Belgisch octrooi in Frankrijk geleverd en in België aangeboden had. Het arrest stelt, op grond van zekere contacten tussen partijen, vast dat er in feite geen voorgebruik is geweest. Het beslist daarnaast in rechte dat de ingeroepen feiten, ook al zouden zij bewezen zijn, geen voorgebruik uitmaken omdat zij buiten België liggen (Gent, 19 oktober 1964, *R.W.*, 1965-66, 1688). Een cassatiemiddel tegen deze laatste uitspraak werd niet ontvankelijk genoemd omdat het tegen een overtollige overweging was gericht (*Cass.*, 4 maart 1966, *Pas.*, 1966, I, 859). Daarmee is de vraag of het persoonlijk voorgebruik enkel op in België gelocaliseerde feiten kan berusten niet met zekerheid uitgemaakt. Schrans spreekt zich in zijn reeds genoemde studie voor de tegenovergestelde opvatting uit (Schrans, *o.c.*, *l.c.*). Dasselbe daarentegen keurt de beslissing goed, zij het op grond van andere en juistere motieven (Dasselbe, *o.c.*, *R.C.J.B.*, 1968, 111-114). Voor een grondige bespreking van deze belangrijke vraag moge verwezen worden naar de studie van

Schrans en de kroniek van Dassesse. Er weze nog vermeld dat het hof van beroep te Brussel in een arrest van 10 januari 1967 zich eveneens stelt op het standpunt dat feiten die in het buitenland gelocaliseerd zijn geen exceptie van voorgebruik tegen een Belgisch octrooi kunnen staven (Brussel, 10 januari 1967, *Ing. Cons.*, 1967, 13).

5 - INBREUK. — Luidens artikel 4-b van de wet is de fabricatie van inbreukmakende voorwerpen verboden. In een vonnis van 8 februari 1966 heeft de burgerlijke rechtbank te Brussel op grond van deze bepaling een inbreukmaker veroordeeld ondanks zijn verweer dat zijn fabricatie uitsluitend voor het buitenland was bestemd. De fabricatie op zich zelf vormt reeds de inbreuk, ook al zou de levering slaan op de delen die dan door de buitenlandse koper moeten gemonteerd worden (Rb. Brussel, 8 februari 1966, *Ing. Cons.*, 1967, 13).

6 - VERHAAL VAN DE INBREUKMAKER OP ZIJN LEVERANCIER. — Een Belgische firma had de inbreukmakende toestellen besteld bij een Nederlandse constructeur aan wie zij een geoctrooieerd toestel als model had overhandigd. Na de Belgische inbreukmaker veroordeeld te hebben verklaart de burgerlijke rechtbank te Nijvel de vordering in vrijwaring tegen de Nederlandse fabrikant gegrond (Rb. Nijvel, 4 november 1964, *Pas.*, 1965, III, 104). Al worden er feiten vermeld waaruit kan worden afgeleid dat de leverancier op de hoogte was van het bestaan van het Belgisch octrooi, is het vonnis gegrond niet op medeplichtigheid in de inbreuk maar op de vrijwaringsplicht van de verkoper. Het vonnis, dat het gezag van De Page (IV, nr. 143) inroept, schijnt wel af te wijken van de heersende opvatting (vgl. : R.P.D.B., *Brevet d'invention*, nr. 458).

7 - OCTROOILICENTIE. — Een licentiehouders vraagt de ontbinding van de licentieovereenkomst aan omdat de commerciële exploitatie van het octrooi onmogelijk is gebleken. Een arrest van het hof van beroep te Brussel stelt vast dat de opzet van de overeenkomst een stilzwijgende waarborg van rentabele exploitatie inhoudt. Daar echter moet nagegaan worden of de niet-rentabiliteit aan de uitvinding ligt dan wel aan mogelijke tekortkomingen van de licentiehouders, wordt een deskundige aangesteld om daarover verslag uit te brengen (Brussel, 26 oktober 1966, *Pas.*, 1967, II, 156).

HOOFDSTUK II

AUTEURSRECHT

8 - CREATIE. — Herhaaldelijk moeten de rechtbanken zich uitspreken over de vraag of een werk dat aanspraak maakt op auteursrechtelijke bescherming wel het minimum aan originaliteit vertoont dat aanwezig moet zijn wil men van een creatie spreken (zie ook vorig overzicht, *T.P.R.*, 1965, 235-236).

Een compilatie van bestaande verzekeringstarieven werd de bescherming waardig geacht (Rb. Brussel, 21 januari 1966, *Ing. Cons.*, 1969, 211); een geografische kaart daarentegen te licht gevonden (Brussel, 25 juni 1968, *Ing. Cons.*, 1968, 319).

Een interessant geval was dat van de toneeladaptatie van *Le neveu de Rameau* van Diderot. De tekst van Diderot heeft de vorm van een dialoog tussen de neef van Rameau (*lui*) en de auteur (*moi*) met daartussen enkele aanduidingen over houdingen en gebaren. De toneeladaptatie van 1963 werd verwezenlijkt door enkele teksten te schrappen en andere teksten te verplaatsen, met geen of weinig toevoegingen. De burgerlijke rechtbank te Brussel beoordeelde dat hier geen creatie aanwezig was, omdat de transpositie gewild een zeer getrouwe overneming was (Rb. Brussel, 24 september 1968, *J.T.*, 1969, 177). Het hof van beroep hervormde deze uitspraak en besliste dat het om een ware adaptatie ging die bijgevolg als creatie moest worden beoordeeld (Brussel, 12 november 1969, *J.T.*, 1970, 223, met kritische opmerkingen J. P. Bours.).

Inzake foto's bestaat de traditionele opvatting dat er alleen van creatie sprake kan zijn wanneer er een zodanige persoonlijke bijdrage van de fotograaf is dat de foto boven de gewone weergave uitstijgt en originaliteit bezit. (Aldus werd gevonnist door Rb. Hasselt, 28 maart 1966, *R.W.*, 1965-66, 2096; — Rb. Luik, 18 november 1966, *Jur. Liège*, 1966-67, 182.)

9 - RECHT VAN CITAAT. — De grenzen van het recht van citaat, als uitzondering op het auteursrecht, kwamen in twee procedures ter sprake.

Onder de titel *Willem Elsschot-Vierspan* publiceerde een uitgever vier uitvoerige verhalen uit vier romans van Elsschot met inleiding, bibliografie en woordenlijst. De rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen oordeelde dat hier het *doel van onderwijs* overschreden was (Rb. Antwerpen, 25 november 1965, *R.W.*, 1967-68, 1543) en het hof van beroep te Brussel bevestigde die uitspraak (Brussel, 16 november 1966, *Pas.*, 1967, II, 167).

De uitbreiding van het recht van citaat tot muzikale en plastische werken door de wet van 11 maart 1958 (art. 21bis van de wet) is beperkt door de noodwendigheden van de berichtgeving over de actualiteit. Zij kan daarom de opneming van reproducties van schilderijen in de catalogoog van een veiling van kunstwerken niet rechtvaardigen (Rb. Antwerpen, 29 juni 1965, *R.W.*, 1965-66, 1314, met opmerkingen Corbet).

10 - INBREUK. — In twee gevallen werd de inbreuk veroordeeld die er in bestaat een creatie te reproducieren buiten de grenzen van de door de auteur gegeven toelating tot reproductie.

In het ene geval had een kunstschilder het recht op mecanografische reproductie van zijn schilderij afgestaan maar had de houder van die toelating de reproductie met olieverf overschilderd en het aldus nage- maakte schilderij te koop gesteld (Gent, 19 april 1967, *R.W.*, 1966-67, 1912).

In het andere geval had de auteur een wandtapijtkarton aan een werkhuis afgestaan om er geweven te worden. Het werkhuis had een onafgewerkt tapijt verkocht met het oog op verdere afwerking als huiselijke bezigheid. Dit was een inbreuk, ook al was de afwerking zorgvuldig gebeurd (Brussel, 18 november 1967, *Ing. Cons.*, 1969, 252).

11 - MORELE RECHTEN. — In de zaak van de *Lustige Weduwe* (zie : vorig overzicht, *T.P.R.*, 1965, 237-238) werd het vonnis van de rechtbank te Brussel hervormd. Het hof van beroep oordeelde dat de ensce- nering de aard en strekking van het werk had misvormd (Brussel, 29 september 1965, *J.T.*, 1965, 561). Deze belangrijke uitspraak zal voor- taan moeten in acht genomen worden bij de enscenering van toneelwerken.

Jean-Paul Sartre verzette zich tegen de opvoering van zijn werk *Les mains sales* in een Antwerpse schouwburg omdat hij van mening was dat daaraan in de huidige politieke situatie een interpretatie kon worden gegeven die hij niet wenste. De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen sprak in kort geding het gevraagde verbod uit (Rb. Antwerpen, 19 december 1966, *J.T.*, 1967, 224) en het hof van beroep te Brussel sprak zich in dezelfde zin uit (Brussel, 11 april 1969, *J.T.*, 1969, 388). Volgens de traditionele opvatting van de morele rechten heeft de auteur inderdaad een discretionaire bevoegdheid om zich tegen de opvoering van zijn werk te verzetten. Men kan zich echter de vraag stellen of met betrekking tot een werk dat aan de openbaarheid prijsge- geven werd een opvoeringsverbod dat niet steunt op de verschuldigde eerbied voor het werk zelf maar dat door politieke overwegingen wordt ingegeven niet naar misbruik van recht zweemt (vgl. : Renault, *Examen de jurisprudence*, *R.C.J.B.*, 1969, 85-86).

HOOFDSTUK III

MODELLEN EN TEKENINGEN

12 - CREATIE. — Ook voor de bescherming van modellen bestaat het vereiste van een persoonlijke creatie en is niet alles wat nieuw is daarom ook origineel.

Een zeer juiste toepassing van deze beginselen vindt men in een von- nis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel betreffende deurbeslag

(Rb., Brussel, 26 oktober 1964, *Ing. Cons.*, 1965, 99). Door de verweersters waren twee anticipaties ingeroepen, één voor de klink en een andere voor de plaat. De rechtbank beslist dat de verschilpunten tussen de modellen en de anticipaties niet belangrijk genoeg zijn om van een persoonlijke creatie te kunnen spreken; wat de combinatie van klink en plaat betreft stelt de rechtbank vast dat het een gewone samenvoeging is zonder dat er daaruit een oorspronkelijke creatie ontstaat.

Wat tot een modetrend behoort kan geen creatie zijn (vgl. : vorig overzicht *T.P.R.*, 1965, 239), maar dit geldt niet met betrekking tot degene die de mode gelanceerd heeft. Aldus werd terecht geoordeeld door de burgerlijke rechtbank te Brussel met betrekking tot dameshandtassen (Rb. Brussel, 13 december 1965, *Ing. Cons.*, 1966, 186).

Over het begrip zelf van de originaliteit brengt een cassatiearrest van 15 maart 1965 een belangrijke opheldering (Cass., 15 maart 1965, *Pas.*, 1965, I, 746). Het ging om platen uit kunststeen waarbij de fabrikant er op nauwgezette wijze naar gestreefd had natuurlijk marmer na te bootsen. Het hof beslist dat de originaliteit niet uitgesloten was door het feit dat de natuur nagebootst was. Het hof legde vooral de nadruk op de problemen die de fabrikant had moeten overwinnen om het resultaat te bereiken. Het arrest is goedgekeurd door Renauld (*o.c.*, *R.C.J.B.*, 1968, 93-94).

Aangestipt mag nog worden dat de originaliteit aanvaard werd voor een model van brievenkast (Luik, 5 juni 1968, *Ing. Cons.*, 1968, 217 — geen illustratie) en gelochend werd voor een X-vormige voet voor metalen meubelen (Gent, 7 februari 1969, *Ing. Cons.*, 1969, 173 — ook geen illustratie).

Wat de bewijslast betreft, werd er terecht aan herinnerd dat de eiser de nieuwhed en originaliteit niet moet bewijzen, maar dat de verweerder anticipaties moet aantonen (Rb. Brussel, 11 oktober 1961, *Ing. Cons.*, 1967, 78).

13 - NIEUWHEID. — Uiteraard is ook de nieuwhed vereist. Zoals in zake auteursrecht moet de nieuwhed internationaal beoordeeld worden zodat ook buitenlandse anticipaties kunnen worden ingeroepen (Rb. Brussel, 1 december 1965, *Ing. Cons.*, 1965, 280).

De vorm van een plastic-fles is niet nieuw wanneer die vorm reeds bestond voor glazen flessen (Rb. Ieper, 21 december 1966, *R.W.*, 1966-67, 1248).

14 - TECHNISCH EFFECT. — De vorm van een gebruiksvoorwerp zal dikwijls tegelijk een technisch aspect hebben.

In zulke gevallen is het mogelijk dat deze vorm tegelijk door een octrooi en als model beschermd wordt.

De principiële mogelijkheid van het naast elkaar bestaan van de twee exclusieve rechten (octrooi en model) werd door enkele uitspraken erkend (Rb. Nijvel, 4 november 1964, *Pas.*, 1965, III, 104 (luchtververser);

— Rb. Brussel, 4 oktober 1966, *J.T.*, 1967, 243; — Rb. Leuven, 27 januari 1967, *R.W.*, 1967-68, 51 (mistlamp).

In een van die gevallen verklaart de rechtbank te Nijvel dat het, nadat de inbreuk op het octrooi werd vastgesteld, zonder belang is verder na te gaan of er ook inbreuk op het model is geweest. Terecht stipt Dassesse aan dat het wel van belang was, met het oog op de beschermingsduur, de inbreuk op het model afzonderlijk vast te stellen (*Dassesse, Examen de jurisprudence, Brevets d'invention* (1963-66), *R.C.J.B.*, 1968, 104).

Voor een dubbele bescherming is er geen plaats wanneer de vorm zo onafscheidbaar verbonden is met het technisch effect dat men bij een wijziging van de vorm het technisch effect niet langer bereikt. In dergelijke gevallen van onafscheidbaarheid is er geen plaats voor een modellenbescherming.

In verschillende gevallen hebben de rechtbanken dan ook de modellenbescherming geweigerd op grond van die onafscheidbaarheid. Aldus: Rb. Brussel, 2 maart 1960, *Ing. Cons.*, 1965, 91 (touwen bekleding van metalen zetels); — Brussel, 3 februari 1965, *Pas.*, 1966, II, 41 (kinderkap met halsband); — Brussel, 26 oktober 1966, *Ing. Cons.*, 1969, 241 (rekkeninstallatie); — Rb. Nijvel, 5 januari 1967, *Ing. Cons.*, 1967, 1964 (hoofdsteun voor auto); — Rb. Charleroi, 9 november 1967, *Ing. Cons.*, 1969, 245 (zeilboot).

Niet in alle gevallen schijnt deze oplossing even gerechtvaardigd te zijn. In het bijzonder lijken de uitspraken in het geval van de kinderkap met halsband en is het geval van de hoofdsteun voor auto vatbaar voor critiek.

Met De Gryse kan vastgesteld worden dat de Belgische rechtbanken de onafscheidbaarheid tussen een vorm en een technisch effect wellicht te gemakkelijk aanvaardden. Dit doet een probleem rijzen in verband met de nodig geachte bescherming van het *industrial design* (De Gryse, *Modellenbescherming in ontwikkeling*, *T.P.R.*, 1969, 384-386).

15 - INBREUK. — Een vonnis van de burgerlijke rechtbank te Brussel veroordeelt als inbreukmaker een aannemer die een gedeponeerd model van betonnen afsluiting heeft nagemaakt rond zijn eigen woning (Rb. Brussel, 15 februari 1967, *Pas.*, 1967, III, 116).

Het vonnis overweegt dat „de wettelijke beschikkingen inzake nijverheidsmodellen, in tegenstelling met deze inzake brevetten, geen onderscheid maken tussen het gebruik van een model tot persoonlijke doeleinden of met handelsoogmerk, zodat elke aanwending ervan zonder toelating van de titularis of diens rechthebbende als een feit van namaking dient aangezien te worden”.

Die uitspraak is juist. Voor het octrooirecht, zie: Cass., 5 november 1896, *Pas.*, 1897, I, 7. Voor het auteursrecht, zie: de rechtsvergelijkende studie van P. Demaret, *Techniques modernes de reproduction graphique et droit d'auteur*, *Ing. Cons.*, 1968 en 1969; het Belgisch recht, dat geen uit-

zondering maakt voor louter persoonlijk gebruik, wordt er besproken op blz. 307 en 308 van de jaargang 1968.

16 - BESCHRIJVEND BESLAG. — Wanneer niet gedagvaard wordt binnen de acht dagen van de verzending van het proces-verbaal (die termijn wordt op een maand gebracht door art. 1488 Ger. W.) bepaalt artikel 35 van de auteurswet dat er geen gebruik mag worden gemaakt van het proces-verbaal, onverminderd schadevergoeding.

Bij vonnis van 1 december 1965 besliste de burgerlijke rechtbank te Brussel dat er geen aanleiding was tot schadevergoeding in een geval waar geen commerciële schade uit het beschrijvend beslag kon worden bewezen (Rb. Brussel, 1 december 1965, *Ing. Cons.*, 1965, 280).

17 - SANCTIES. — Soms stellen de rechtbanken een deskundige aan om de schadeloosstelling wegens inbreuk te ramen (Rb. Brussel, 18 december 1968, *Ing. Cons.*, 1969, 240). Soms gaan ze zelf *ex aequo et bono* tot die raming over (Rb. Brussel, 11 oktober 1961, *Ing. Cons.*, 1967, 78).

Terecht werd in het laatst vermelde vonnis beslist dat de winst van de inbreukmaker niet de maatstaf is voor de schade van de houder van het uitsluitend recht; de inbreukmaker kan inderdaad een cliënteel bereiken hebben die de houder van het uitsluitend recht niet kon bereiken.

Publikatie van het vonnis werd in de twee vermelde gevallen geweigerd.

HOOFDSTUK IV

MERKEN

18 - ONDERSCHIEDENDE KRACHT. — Ook in deze periode zijn de eisen van de Belgische rechtbanken inzake de onderscheidende kracht van benamingen laag gebleven. Zo werd er beslist dat het woord *Tan* onderscheidende kracht had voor schoonheidsprodukten (Brussel, 26 december 1964, *Ing. Cons.*, 1966, 17) en het woord *Calor* voor verwarmingstoestellen (Hrb. Brussel, 29 juni 1966, *Jur. comm. Brux.*, 1966, 203).

Betreffende het merk *Prima* voor mineraalwaters, besliste het hof van beroep te Brussel dat de omstandigheid dat het een Latijns woord is dat in de Nederlandse omgangstaal doorgedrongen is niet kan opwegen tegen de distinctieve kracht die het woord in het Frans heeft behouden zodat het een deugdelijk merk is (Brussel, 24 mei 1967, *Ing. Cons.*, 1967, 54).

De regel van het tweede lid van artikel 1 van de merkenwet betreffende eigennamen kwam ter sprake in een vonnis van de burgerlijke rechtbank te Ieper (Rb. Ieper, 12 november 1969, *R.W.*, 1969-70, 766). De N.V. P. Molenaar en Co's Meelfabrieken had haar maatschappelijke benaming in onderscheidende schrijfwijze als merk laten inschrijven.

De rechtbank besliste dat het wezenlijk element van het merk, met name het woord Molenaar, daardoor merkenrechtelijke bescherming genoot.

Nadat de brouwerij-mouterij Breda de nadelige werking van die regel had moeten ondergaan door het arrest van 15 maart 1963 (Brussel, 15 maart 1963, *Ing. Cons.*, 1963, 202; — zie: vorig overzicht, *T.P.R.*, 1965, 241) begon ze een tweede procedure op grond van nieuwe merkinschrijvingen. Deze keer was de uitkomst gunstig omdat het hof van beroep te Brussel nu besliste dat die regel, wat vennootschappen betreft, enkel toepasselijk is op de firma waarin de namen van de vennoten voorkomen, maar niet op de maatschappelijke benaming van een naamloze vennootschap (Brussel, 20 juni 1967, *Ing. Cons.*, 1969, 112). Dat onderscheid was door L. Van Bunnan voorgesteld (Van Bunnan, noot onder Brussel, 18 juni 1963, *J.T.*, 1964, 10). Zoals bekend zal die regel verdwijnen met de inwerkingtreding van de eenvormige Beneluxwet op 1 januari 1971 (Gotzen, *Van Belgisch naar Benelux merkenrecht*, blz. 29-33).

Voor geografische benamingen passen onze rechtbanken een gelijkwaardige regel toe. Zo werd er beslist met betrekking tot de benaming *Contrexéville*, in onderscheidende vorm gedeponeed voor mineraalwaters, dat het een geldig merk is maar dat andere te Contrexéville gevestigde producenten ook het recht hebben die geografische benaming te gebruiken mits zij het in een andere vorm doen (Brussel, 24 mei 1967, *Ing. Cons.*, 1967, 49).

Een olieslagerij had merken gedeponeed voor verschillende oliesoorten, gekenmerkt door een verschillende kleur voor iedere oliesoort (rood voor aardnootolie, groen voor soyaolie en geel voor maïsolie). De rechtbank van koophandel te Kortrijk erkent terecht dat originaliteit geen noodzakelijke voorwaarde is voor de geldigheid van het merk (Hrb. Kortrijk, 17 oktober 1967, *Belg. rechtspr. handelsz.*, 1968, I, 290, met noot L. De Gryse; *Ing. Cons.*, 1967, 309). De merken zijn dus geldig. Maar het geldige merk is de tekening (met kleur) zoals gedeponeed, niet de kleur op zich zelf omdat geen concurrent een grondkleur op zich zelf mag monopoliseren. Het gebruik door een concurrent van hetzelfde kleurengamma maar met een verschillende tekening is dus geen inbreuk.

19 - ANDERE GELDIGHEIDSVEREISTEN. — Een merk kan niet geldig zijn wanneer het moet onderdoen voor het vroegere en betere recht van een ander merk waaraan het gelijk is. Wanneer dus blijkt dat de verweerder het merk op kennelijke wijze gebruikte vóór de deponering van de eiser zal dezes merk niet geldig zijn (Brussel, 30 juni 1966, *Ing. Cons.*, 1968, 211; — zie ook: Luik, 28 februari 1967, *Jur. Liège*, 1966-67, 266).

Misleidende merken kunnen niet geldig zijn. Door de rechtbank van koophandel te Brussel werd er beslist dat het gebruik van het woord en de tekening van een kruis niet misleidend zijn vanwege een fabrikant van geneesmiddelen (Hrb. Brussel, 14 mei 1966, *Jur. comm. Brux.*, 1967, 46).

20 - OVERDRACHT. — Een vonnis van de rechtbank van koophandel te Brussel herinnerde eraan dat de zelfstandige overdracht van een merk, zonder gelijktijdige overdracht van fabrikatierecepten of zelfs van *goodwill*, de nietigheid van het merk meebrengt (Hrb. Brussel, 6 februari 1964, *Jur. comm. Brux.*, 1965, 101). Zoals bekend zal het verbod van zelfstandige overdracht verdwijnen met de inwerkingtreding van de eenvormige Beneluxwet (Vgl. : Gotzen, o. c., blz. 110-111).

21 - OVEREENSTEMMING IN HOOFDZAAK. — In de besproken periode werd overeenstemming in hoofdzaak bevonden (het inbreukmakend merk wordt als tweede vermeld) tussen *Longines* en *Longvi* (Hrb. Brussel, 16 oktober 1961, *Ing. Cons.*, 1967, 75), *Redex* en *RX* (Brussel, 21 oktober 1964, *Ing. Cons.*, 1965, 101), tussen *Angus Mckay* en *Old Mackay* (Brussel, 22 december 1964, *Ing. Cons.*, 1965, 208); terwijl de overeenstemming daarentegen geloofchend werd tussen *Norip Andex* en *Superdex* (Brussel, 9 oktober 1963, *R.W.*, 1964-65, 1449), tussen *Lavecire* en *Wax Wash* (Hrb. Brussel, 10 april 1965, *Ing. Cons.*, 1965, 288), tussen *Sinalco* en *Sunco* (Cass., 25 juni 1965, *R.W.*, 1965-66, 397), tussen *Diacem* en *Diab* (Hrb. Leuven, 26 mei 1964, *R.W.*, 1965-66, 1455), tussen *Plasti-Films* en *Plasti Fonti* (Hrb. Charleroi, 20 mei 1965, *R.G.A.R.*, nr. 7530). In deze twee laatste uitspraken speelde de overweging een rol dat de stammen *Dia* en *Plasti* voor de respectieve produkten gebruikelijk waren. Inzake beeldmerken werd de overeenstemming geloofchend tussen twee lange verticale staven enerzijds en drie korte verticale staven anderzijds, waarbij er ook rekening mee gehouden werd dat de staven niet op dezelfde plaats voorkwamen op het etiket en dat er verschil bestond in de begeleidende elementen (Hrb. Brussel, 18 maart 1966, *Ing. Cons.*, 1968, 284 en 285 (afbeelding)).

Tegenover het merk *Prima* (voor mineraalwaters) werd overeenstemming in hoofdzaak bevonden in *Source Prima* (de verwijdering van het woord *Prima* werd bevolen) maar niet in een merk bestaande uit een reeks vermeldingen waarvan *Source Prima* niet meer dan een onderdeel is (Brussel, 24 mei 1967, *Ing. Cons.*, 1967, 54 en 55 (afbeelding)).

In zake farmaceutische produkten werd overeenstemming in hoofdzaak bevonden tussen *Liberol* en *Iberol* (Brussel, 26 mei 1965, *Ing. Cons.*, 1965, 178). Het hof overwoog terecht dat de speciale praktijk die in zake farmaceutische produkten reeds bij een zeer gering verschil de inbreuk loochent (vgl. : vorig overzicht, *T.P.R.*, 1965, 244) niet toepasselijk is met betrekking tot produkten die zonder doktersrecept verkrijgbaar zijn.

Soms wordt er een uitspraak geveld die als onjuist wordt aangevoeld. Wanneer de rechtbank van koophandel te Luik (Hrb. Luik, 23 januari 1968, *Ing. Cons.*, 1969, 171) de overeenstemming loochende tussen *Welty* en *Welbi* noemde Gaspar de motivering van deze uitspraak terecht *déroutante* (*Ing. Cons.*, 1969, 172).

22 - ANDERE VORMEN VAN INBREUK. — Een wolweverij produceert dekens

van verschillende kwaliteit; de beste kwaliteit wordt verkocht onder het merk *Good Night*, de andere kwaliteiten onder de merken *Vedette* en *Triumph*. Een warenhuis dat dekens van de lagere kwaliteiten gekocht heeft, adverteert ze onder het merk *Good Night* dat door de fabrikant gereserveerd was voor de hogere kwaliteit. Bij arrest van 30 november 1962 veroordeelt het hof van beroep te Luik niet alleen wegens oneerlijke mededinging maar ook wegens inbreuk op het merk *Good Night* (Luik, 30 november 1962, *Ing. Cons.*, 1969, 306). Deze beslissing wordt door het hof van cassatie goedgekeurd (Cass., 18 juni 1964, *Pas.*, 1964, I, 1121). Dit is een belangrijke uitspraak die wijst op de juistheid van de recente opvatting in de rechtsleer, dat het merk de rol kan spelen van symbool van een bepaald produkt in plaats van symbool van een bepaalde producent (vgl. : Van Bunnem, L., *Aspects actuels du droit des marques dans le Marché commun*, blz. 5-7).

23 - SANCTIES. — Ook inzake merkinbreuk (hierboven, nr. 17) blijkt het de tendens van de rechtbanken te zijn de publikatie van de vonnissen niet toe te laten (Hrb. Brussel, 16 oktober 1961, *Ing. Cons.*, 1967, 75; — Hrb. Brussel, 26 december 1964, *Ing. Cons.*, 1966, 17).

Bij de berekening van de schadeloosstelling mag het honorarium van gespecialiseerde adviseurs niet in aanmerking genomen worden (Cass., 18 juni 1964, *Pas.*, 1964, I, 1121).

HOOFDSTUK V

ONEERLIJKE MEDEDINGING

24 - VERWARRING. — Gevallen van mogelijke verwarring door het voeren van een in hoofdzaak overeenstemmende handelsnaam zijn ook in deze periode door de rechtbanken behandeld.

Aldus werd overeenstemming in hoofdzaak bevonden (de onrechtmatig geoordeelde benaming wordt als tweede vermeld) tussen *Avon Cosmetics* en *Evan's Cosmetics* (Hrb. Gent, 16 november 1966, *Ing. Cons.*, 1969, 175), tussen *Montan Transport* en *Transportkantoor Montan* (Corr. Antwerpen, 28 juni 1967, *R.W.*, 1967-68, 945), tussen *Elita* en *Elit* (Hrb. St. Niklaas, 17 maart 1969, *Belg. rechtspr. handelsz.*, 1969, III, 346).

Sommige benamingen zijn echter zo banaal dat het ook aan concurrenten vrij staat ze te gebruiken. Aldus gevonnist door de rechtbank van koophandel te Antwerpen op 22 mei 1967 (*R.W.*, 1967-68, 358) in verband met de benaming *Bauchemie* waarvan aangetoond werd dat zij in Duitsland verspreid was.

Bij twee benamingen die *in abstracto* op elkaar lijken is het soms mogelijk dat de verwarring uitgesloten is wegens de wijze waarop die benamingen gebruikt worden en de betekenis die zij voor het publiek hebben. Zo werd door het hof van beroep te Brussel beslist dat de ver-

warring uitgesloten was tussen de benamingen van taximaatschappijen BAT en ATB omdat zij door het publiek gekend zijn als de groene en de oranje taxi's (Brussel, 15 januari 1965, *Jur. comm. Brux.*, 1965, 4).

Zoals bij merken kan ook bij de handelsnaam het verschijnsel van de verwording tot soortnaam optreden. Het hof van beroep te Brussel besliste op 28 februari 1968, dat *dry Martini* een soortnaam was geworden voor een bepaalde cocktail en dat publiciteit die gevoerd werd voor *Noilly Prat* als zijnde de best geschikte vermouthe voor *dry Martini* niet onrechtmatig was tegenover de vennootschap *Martini & Rossi* (Brussel, 28 februari 1968, *Ing. Cons.*, 1968, 130).

Naast de handelsnaam kunnen andere kenmerken van een onderneming oorzaak van verwarring zijn. Een benzinestation dat op een ander benzinemerk was overgegaan werd terecht veroordeeld omdat het aan de oprit een paal had laten staan met het schild van het vroeger benzinemerk (Brussel, 3 december 1965, *R.W.*, 1965-66, 1067).

Een speciaal geval werd behandeld door de rechtbank van koophandel te Gent. In een procedure tussen twee kranten werd onrechtmatig genoemd de handelwijze van een krant die de gekende benamingen (titel en karakters) van een tekenverhaal had overgenomen samen met de tekenaar die ze voor rekening van de eerste krant had bekendheid gegeven (Hrb. Gent, 20 mei 1965, *J.T.*, 1965, 508).

25 - AANHAKING. — Talrijke gevallen die in deze periode voor de rechtbanken kwamen kunnen het best gerangschikt worden als aanhaking of *concurrance parasitaire*. De rechtbanken erkennen niet altijd de wezenlijk-parasitaire aard van die handelingen, die zij dan meestal onderbrengen onder het meer vertrouwde begrip van gevaar voor verwarring. In twee gevallen echter werd het begrip van de parasitaire concurrentie als een afzonderlijke vorm van oneerlijke mededinging erkend (Hrb. Brussel, 14 februari 1959, *Ing. Cons.*, 1965, 259, met noot A. De Caluwé; — Hrb. Charleroi, 30 mei 1967, *Jur. comm. Brux.*, 1969, III, 461, met noot L. De Gryse).

Het navolgen van catalogen werd onrechtmatig genoemd door Hrb. Brussel, 3 juni 1965, *J.T.*, 1966, 9 en door Hrb. Brussel, 7 juni 1967, *Jur. comm. Brux.*, 1969, III, 463. In dit laatste geval werd vastgesteld dat deze navolging niet technisch geboden was, terwijl in het eerste geval werd onderlijnd dat zij er op gericht was substituties te vergemakkelijken.

Het navolgen van publicitaire methodes werd onrechtmatig geoordeeld met betrekking tot het slaafs kopiëren van een prijskamp (Hrb. St. Niklaas, 21 juni 1965, *Ing. Cons.*, 1966, 148), het overnemen van een publicitair motief, *in casu* een koekop voor zuivelmachines (Hrb. Brussel, 14 april 1966, *Ing. Cons.*, 1966, 215), het nabootsen van een waarborgetiket voor kledingstukken (Hrb. Brussel, 21 juni 1967, *Ing. Cons.*, 1967, 84).

In de zaak van de kleuren voor oliesoorten (zie hierboven, nr. 18) besliste de rechtbank van koophandel te Kortrijk dat het overnemen van dezelfde grondkleuren voor drie verschillende oliesoorten niet onrecht-

matig is wegens de geringe originaliteit van dat initiatief en de geringe invloed daarvan op de verbruiker (Hrb. Kortrijk, 17 oktober 1967, *Belg. rechtspr. handelsz.*, 1968, I, 290, met noot L. De Gryse; *Ing. Cons.*, 1967, 309).

Het probleem van de slogans gaf aanleiding tot een reeks uitspraken die als volgt kunnen worden geresumeerd. Het navolgen, zelfs met lichte afwijkingen, van een slogan is ongeoorloofd wanneer die slogan een zekere graad van originaliteit bezit. Aldus werd onrechtmatig genoemd *De baas in verse kaas* tegenover de vroegere slogan *Baas in kaas* (Brussel, 6 december 1965, *Pas.*, 1966, II, 294; *Ing. Cons.*, 1965, 298). De uitspraak *Le riz qui ne colle jamais* werd daarentegen een banale aanbeveling van een der voornaamste eigenschappen van rijst genoemd, zodat concurrenten dezelfde aanbeveling mogen vermelden (Brussel, 30 november 1966, *R.W.*, 1967-68, 747; *Ing. Cons.*, 1967, 256). Ook de uitdrukking *Symbol of Quality* werd te banaal genoemd om voor bescherming in aanmerking te komen (Hrb. Brussel, 24 maart 1966, *Jur. comm. Brux.*, 1968, 257).

Nabootsing van produkten kwam ook in enkele gevallen ter sprake. Onrechtmatig werden genoemd het nabootsen van geografische kaarten (Brussel, 25 juni 1968, *Ing. Cons.*, 1968, 319), van een commercieel repertorium van onderwijsinrichtingen (Hrb. Brussel, 14 februari 1959, *Ing. Cons.*, 1965, 259), van een reclameblad (Gent, 28 maart 1966, *Belg. rechtspr. handelsz.*, 1968, 243). De nabootsing van een camping-car daarentegen werd niet onrechtmatig genoemd bij gebrek aan originaliteit of notoriëteit (Hrb. Charleroi, 30 mei 1967, *Jur. comm. Brux.*, 1968, 130).

Het leveren van vloeibaar gas in door de afnemer aangeboden flessen die het merk dragen van een concurrent werd onrechtmatig genoemd door de burgerlijke rechtbank te Hasselt (2 juni 1967, *R.W.*, 1967-68, 1047) en door het hof van beroep te Brussel (10 januari 1967, *J.T.*, 1967, 296).

Het verbod van vermelding van concurrenten wordt door onze rechtbanken op vaste wijze gehandhaafd. Aldus werden onrechtmatig genoemd de vermelding dat men bij een aanbesteding een order gekregen had boven een concurrent (Hrb. Brussel, 12 november 1968, *Jur. comm. Brux.*, 1969, III, 108; toegekende schadeloosstelling 20.000 fr.), de vermelding dat men de kern van de vroegere werknemers van een concurrent had overgenomen (Hrb. Brussel, 25 september 1968, *Belg. rechtspr. handelsz.*, 1969, III, 106; toegekende schadeloosstelling 25.000 fr.), de vermelding dat men vroeger bij een concurrent werkzaam is geweest (Hrb. Brussel, 17 december 1966, *Jur. comm. Brux.*, 1969, III, 96), de vermelding dat zijn produkt lijkt op dat van een concurrent maar minder duur is (Rb. Brussel, 3 mei 1966, *Ing. Cons.*, 1966, 178).

26 - VERGELIJKENDE RECLAME. — Het verbod van vermelding van concurrenten moet leiden tot het verbod van vergelijkende reclame althans zodra de concurrenten die in de vergelijking betrokken worden genoemd of herkenbaar zijn. Als voorbeeld mogen vermeld worden een vonnis

van de rechtbank van koophandel te Brussel (17 juli 1965, *Ing. Cons.*, 1966, 148) en een arrest van het hof van beroep te Brussel (10 maart 1967, *J.T.*, 1968, 763). Wanneer een verbruikersgroepering concurrerende produkten aan een vergelijking onderwerpt zijn de regels van de oneerlijke mededinging uiteraard niet toepasselijk maar de handelwijze van de verbruikersgroepering kan een onrechtmatige daad zijn wanneer haar beoordeling van een produkt niet steunt op een uitgebreid en verantwoord onderzoek (Rb. Brussel, 20 juli 1967, *J.T.*, 1967, 558).

Op het verbod van vergelijkende reclame werd onlangs door de rechtbank van koophandel te Brussel (26 februari 1969, *Jur. comm. Brux.*, 1969, III, 340) een verantwoorde uitzondering aanvaard. Het ging om de introductie van een nieuw farmaceutisch produkt. De rechtbank besliste dat de producent daarvan er toe gerechtigd was aan de geneesheren de samenstelling en de werking van zijn produkt duidelijk te maken door ze te vergelijken met een bestaand produkt (Hrb. Brussel, 26 februari 1969, *Jur. comm. Brux.*, 1969, III, 340).

In de besproken periode zijn een aantal beslissingen geveld over gevallen van prijsvergelijking. Dat de prijsvergelijking ongeoorloofd is wanneer zij op een onjuiste basis berust omdat de prijs waarmee vergeleken wordt niet de gangbare prijs is (Hrb. Brussel, 5 maart 1964, *Ing. Cons.*, 1964, 334) of omdat de produkten die onder de verschillende prijzen worden verkocht niet identiek zijn (Rb. Turnhout, 26 mei 1966, *R.W.*, 1966-67, 1342) is onbetwistbaar. Het hof van beroep te Brussel ging echter verder en besliste dat de prijsvergelijking op zich zelf, ook wanneer zij geen onjuiste elementen bevat, ontoelaatbaar is zodra de bedoelde concurrent herkenbaar is (Brussel, 2 november 1966, *Ing. Cons.*, 1966, 221; — in dezelfde zin: Rb. Turnhout, 6 juli 1967, *R.W.*, 1968-69, 701).

27 - MISLEIDENDE AANBIEDINGEN. — Onjuiste verklaringen in de publiciteit zijn ongeoorloofd althans wanneer zij niet onder de gebruikelijke en onnauwkeurige eigen lof kunnen worden gebracht. De verklaring dat men de exclusiviteit bezit van alle produkten van een bepaald merk, terwijl de exclusiviteit alleen over enkele produkten gaat en niet over andere, werd onrechtmatig genoemd (Hrb. Brussel, 26 augustus 1964, *Ing. Cons.*, 1965, 69). Hetzelfde gebeurde met de verklaring dat men een nieuwe distributiepolitiek voerde, terwijl die politiek in feite reeds bestond (Hrb. Brussel, 18 juni 1964, *Ing. Cons.*, 1964, 342).

In verband met onjuiste benamingen over de geografische herkomst werd ongeoorloofd genoemd het aanbieden van Finse kaas als *fromage suisse* (Brussel, 16 juli 1968, *J.T.*, 1969, 65). Van de benaming *gruyère* werd daarentegen beslist dat zij tot soortnaam was verworven (Hrb. Leuven, 4 februari 1969, *Belg. rechtspr. handelsz.*, 1969, III, 334). Het uithangbord *Aux saisies en douane* werd ongeoorloofd verklaard omdat het op onjuiste wijze de indruk vestigt van een speciale herkomst van de aangeboden waren (Hrb. Brussel, 8 januari 1969, *J.T.*, 1969, 224).

28 - SCHADENDE MEDEDELINGEN. — Schadelnde mededelingen ten aanzien van een concurrent zijn principieel onrechtmatig niet alleen wanneer zij onwaar zijn. Zo is het ongeoorloofd van een concurrent bekend te maken dat zijn onder de vermelding *Made in Germany* verkochte horlogebanden uit Japan herkomstig zijn; eventueel had men daarvan een verbod kunnen aanvragen maar eigenrichting door bekendmaking is niet toegelaten (Hrb. Brussel, 17 maart 1966, *Jur. comm. Brux.*, 1966, 75). Ongeoorloofd is ook, buiten het geval van zelfverdediging, de verklaring dat een concurrent zich schuldig maakt aan oneerlijke mededinging en dat men hem daarom in rechte aanspreekt (Hrb. Brussel, 20 november 1965, *J.T.*, 1966, 135). De mededeling dat concurrenten overdreven prijzen vragen omdat zij een verouderde bevoorradingspolitiek volgen is eveneens ongeoorloofd (Rb. Turnhout, 28 juni 1967, *J.T.*, 1968, 222).

Schadelnde mededelingen zijn niet alleen verboden wanneer zij tot het publiek gericht zijn maar ook wanneer zij tot een beperkte groep afnemers zijn gericht (Hrb. Brussel, 5 november 1964, *J.T.*, 1965, 177; — Hrb. Brussel, 20 december 1967, *Ing. Cons.*, 1968, 286).

29 - AFHANDIG MAKEN VAN PERSONEEL. — Het vonnis van de rechtbank van koophandel te Brussel van 18 februari 1969 dat ook in een ander opzicht belangwekkend is, herinnert er aan dat het aanwerven van het personeel van een concurrent principieel rechtmatig is en alleen dan onrechtmatig wordt, wanneer één van de volgende drie verzwarende omstandigheden aanwezig is: a) het veroorzaken van verwarring, b) de ontwrichting van het bedrijf van de concurrent, of c) het afhandig maken van bedrijfsgeheimen (Hrb. Brussel, 18 februari 1969, *Jur. comm. Brux.*, 1969, III, 228).

Onder de rubriek verwarring kwam het geval van het openen van een filiaal in de onmiddellijke omgeving van het bedrijf van een concurrent en onder leiding van diens vroegere zaakvoerder (Luik, 10 juni 1968, *R.G.A.R.*, nr. 8119).

Het afhandig maken van bedrijfsgeheimen wordt door de rechtbanken soms zonder meer aanwezig geacht wanneer het gaat om aanwerving in strijd met een gekende concurrentieclausule (Gent, 25 juni 1969, *R.W.*, 1969-70, 393).

30 - BELEMNERING. — Het in het vorige overzicht (*T.P.R.*, 1965, 424) besproken Brusselse arrest van 1 juni 1962 over de leesportefeuille (*R.G.A.R.*, nr. 6968; *J.T.*, 1962, 459) werd vernietigd door het hof van cassatie (Cass., 22 mei 1964, *R.W.*, 1965-66, 337). Het hof van cassatie wees er op dat de vaststelling van de rechtmatigheid van het nagestreefde doel niet volstond maar dat de feitenrechter ook had moeten stelling nemen over het middel dat vernietigingsboycott altijd ongeoorloofd is.

Een voorziening tegen het Brusselse arrest van 16 mei 1963 in de zaak van het behangpapier (*J.T.*, 1963, 434; *Ing. Cons.*, 1964, 153; besproken in *T.P.R.*, 1965, 425) werd door het hof van cassatie verworpen (Cass., 18 februari 1965, *Pas.*, 1965, I, 621). Het hof besliste dat de on-

rechtmatigheid vaststond uit het uitschakelingsdoel en de afwezigheid van rechtmatig belang.

Een nieuw geval in deze periode was dat van de sigaretten fabrikanten. Negen gegroepede sigarettenfabrikanten die samen 99 % van de markt in handen hadden oefenden druk uit op grossiers en detaillisten ten einde aan een *outsider* de normale toegang tot de markt te ontzeggen omdat hij als publiciteitsmethode premies gaf, terwijl dat geven van premies wettelijk niet verboden was. Het is niet verwonderlijk dat hun handelwijze ongeoorloofd werd genoemd (Brussel, 27 mei 1968, *J.T.*, 1968, 646, met noot L. van Bunnan).

31 - PRIJSBEDERF. — Prijsbreken is op zich zelf niet onrechtmatig. De rechtbank van koophandel te Luik herinnerde er aan wanneer een groepering van juweelhandelaars een „belangrijke verkoop door aanbesteding van diamant tegen prijzen onder de 2/3 van hun waarde in de juweelhandel” wilde verbieden (Hrb. Luik, 20 mei 1968, *Jur. comm. Brux.*, 1968, III, 485).

Het prijsbreken kan echter onder bepaalde omstandigheden onrechtmatig worden. Dit besliste de burgerlijke rechtbank te Turnhout in een geval waar de prijsbreker door zijn publiciteit de indruk verwekte dat de prijs van de alleenimporteur van Duitse huishoudelijke apparaten overdreven hoog was en zelf weigerde zijn bevoorradingsbron te laten kennen; in dit geval werd ook de publikatie van het vonnis toegelaten (Rb. Turnhout, 15 februari 1967, *R.W.*, 1966-67, 1534).

32 - DOORBREKEN VAN EXCLUSIVITEITSREGELINGEN. — In het spoor van de vroegere rechtspraak (zie : vorig overzicht, *T.P.R.*, 1965, 427) werd er ook in deze periode beslist dat de importeur die handelt in strijd met een alleenverkooprecht daardoor nog geen onrechtmatige daad stelt (Luik, 16 maart 1965, *J.T.*, 1965, 386). De handelaar die in een bepaalde verkaveling produkten verkoopt die vallen onder de aan een eerder gevestigde handelaar beloofde exclusiviteit voor drogisterijprodukten handelt daardoor niet onrechtmatig (Hrb. Brussel, 23 oktober 1965, *Jur. comm. Brux.*, 1965, 277).

De opvatting dat het benutten van andermans contractbreuk de onrechtmatigheid tot gevolg heeft (zie : vorig overzicht *T.P.R.*, 1965, 426) vond nog aanhang in een vonnis van de rechtbank van koophandel te Brussel met betrekking tot aankoop van bier van een bepaald merk door een bierhandelaar in strijd met de door de verkoper tegenover de brouwer opgenomen verplichtingen (Hrb. Brussel, 13 mei 1965, *R.G.A.R.*, nr. 7778).

33 - DE SPECIALE PROCEDURE OP GROND VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 23 DECEMBER 1934. — De voorzitter van de rechtbank is op grond van het K.B. 23 december 1934 uitsluitend bevoegd voor de eigenlijke oneerlijke mededinging. Dit betekent o.m. dat hij niet bevoegd is voor

een procedure tussen een producent en een handelaar (Hrb. Brussel, 10 februari 1966, *J.T.*, 1966, 447). In de zaak van de sigarettenfabrikanten (zie boven, nr. 28) had de eiser de procedure gericht niet enkel tegen de negen fabrikanten maar ook tegen hun groepering Fedetab die als V.Z.W.O. geen handelaar is; de vordering werd niet-ontvankelijk verklaard in zover zij tegen de groepering was gericht, maar dit betekende niet dat de voorzitter zich onbevoegd moest verklaren tegen de leden van de groepering (Brussel, 27 mei 1968, *J.T.*, 1968, 646; — Cass., 9 oktober 1969, *R.W.*, 1969-70, 799).

De bevoegdheid van de voorzitter strekt zich niet uit tot inbreuken op uitsluitende rechten (zie : vorig overzicht, *T.P.R.*, 1965, 429-430). In de hierboven besproken procedure tussen twee kranten met betrekking tot een beeldverhaal wierp de verweerster op dat de betwisting ging over het auteursrecht van de tekenaar (zie boven, nr. 24). De rechtbank van koop-handel te Gent besliste dat er onderscheiden moest worden tussen de tekeningen, die inderdaad onder het auteursrecht vielen, en de namen van de personages die daar niet onder vielen en waar dus het recht van de oneerlijke mededinging toepasselijk was (Hrb. Gent, 5 juni 1965, *J.T.*, 1965, 507). Het is opmerkenswaard dat een arrest van het Zwitserse bondsgerecht hetzelfde onderscheid heeft gemaakt (*BGE*, 85 II, 120). Over de onbevoegdheid van de voorzitter inzake inbreuk op een merk, zie : Gent, 22 maart 1965, *R.W.*, 1965-66, 1167.

----- De voorzitter is niet-bevoegd met betrekking tot handelingen die alleen op grond van een overeenkomst onrechtmatig zijn, zo bv. in verband met een vestiging in de nabijheid van een overgedragen handelszaak (Hrb. Brussel, 3 juli 1968, *J.T.*, 1968, 566). Maar wanneer het gaat om handelingen die op zich zelf onrechtmatig zijn, bv. door het inschakelen van stromannen om de contractuele verplichting te omzeilen, mag de voorzitter zich niet onbevoegd verklaren (Luik, 29 februari 1968, *Jur. comm. Brux.*, 1968, 476).

De speciale procedure heeft als doel ongeoorloofde handelingen te doen ophouden. Dat brengt mee dat wanneer de gewraakte handelingen opgehouden hadden vóór het instellen van de procedure, de eis niet-ontvankelijk moet verklaard worden (Hrb. Brussel, 17 februari 1966, *Jur. comm. Brux.*, 1968, 254; — Cass., 4 september 1969, *R.W.*, 1969-70, 795). Volgens een beschikking van de Brusselse voorzitter kan de eis echter ingewilligd worden wanneer het gaat om handelingen waarvan de herhaling te vrezen is (Hrb. Brussel, 5 maart 1964, *Ing. Cons.*, 1964, 334, met noot A. De Caluwé).

De speciale procedure is van uitzonderlijke aard zodat de gewone bevoegdheidsregels er geen rol spelen. Aldus werd er gevonnist dat er van een verzending naar een andere rechtbank wegens verknochtheid geen sprake kon zijn (Hrb. Brussel, 26 oktober 1961, *Ing. Cons.*, 1967, 86) en dat er voor een vordering in vrijwaring geen plaats was (Hrb. Brussel, 5 maart 1964, *Ing. Cons.*, 1964, 334).

34 - HET GEWONE KORT GEDING. — De beperkte aard van de bevoegdheid van de voorzitter op grond van het K.B. 23 december 1934 heeft sommige pleiters er toe gebracht de weg te kiezen van het gewone kort geding.

Deze weg bestaat inderdaad nog steeds naast de speciale procedure van het K.B. van 1934 (Rb. Turnhout, 16 september 1965, R.W., 1965-66, 994, met noot W. van Gerven; — Luik, 30 maart 1966, R.W., 1965-66, 1761). Maar dan zijn ook de regels van het kort geding toepasselijk en met name de regel dat de rechter in kort geding moet vermijden een praktisch onherstelbaar nadeel te bewerkstelligen (*in casu* het verbod van verkoop van produkten van een bepaald merk) wanneer niet met bijna absolute zekerheid kan ingezien worden dat de voorlopige maatregel door de rechter over het bodemgeschil zal goedgekeurd worden (Luik, 30 maart 1966, R.W., 1965-66, 1761).